

Rizika spojená s péčí o centrální žilní katétry u dětského pacienta v paliativní péči

Lenka Horáková^{1,2}, Kateřina Horáčková¹

¹ Fakulta zdravotnických studií, Univerzita Pardubice

² Fakulta zdravotnických studií, Technická univerzita v Liberci

Úvod: U dětského pacienta v paliativním režimu může být zapotřebí zajištění žilního přístupu, který lze využívat v domácím i v nemocničním prostředí. Narušení kožní integrity však může zvýšit rizika, která mohou dětského pacienta ohrozit i na životě.

Cíl: Identifikovat a vyhodnotit rizika spojená s péčí o centrální žilní katétry.

Metodika: Identifikace a vyhodnocení rizik probíhalo pomocí analýzy FMEA (Failure Mode and Effect Analysis) a brainstormingu.

Výsledky: Rizika identifikovaná expertním týmem byla vyhodnocena jako významná. Ani nápravnými opatřeními není možné rizika zcela eliminovat, lze ale docílit jejich snížení na minimum.

Závěr: K zajištění dlouhodobé funkčnosti centrálních katétrů je zapotřebí vhodné edukování pečujících a správně provedená ošetrovatelské péče.

Klíčová slova: dětská paliativní péče, centrální žilní katétr, implantabilní port, periferně zavedený centrální žilní katétr, rizika.

Risks associated with central venous catheter care in a pediatric patient in palliative care

Introduction: For a paediatric patient on palliative care, the provision of venous access may be required, which can be used in the home or hospital setting. However, disruption of skin integrity may increase the risks, which can be life-threatening for the paediatric patient.

Objective: Identify and assess the risks associated with central venous catheter care.

Methodology: FMEA (Failure Mode and Effect Analysis), expert team brainstorming.

Results: The risks analysed were assessed as significant. Even corrective measures cannot eliminate the risks completely, but they can be reduced to a minimum.

Conclusion: Appropriate education and proper nursing care are needed to ensure the long-term functionality of central catheters.

Key words: pediatric palliative care, central venous catheter, implantable port, peripherally inserted central venous catheter, risk.

Úvod

Onemocnění dětských pacientů v paliativní péči většinou nemá jasnou prognózu. Tito pacienti vyžadují náročnou zdravotní péči, která může být zapotřebí po velmi dlouhou dobu a s tím souvisí také potřeba invazivních vstupů, který u každého dětského pacienta bude jiný, v závislosti na diagnóze (1). Pro přístup do žilního řečiště bývá volen nejčastěji centrální žilní katétr

(2), jehož funkčnost významně ovlivňuje terapii a snižuje traumatizaci dětského pacienta (3). Zásadní roli v každodenní péči proto zaujímá dodržování kroků vedoucích k prevenci vzniku komplikací. Tato opatření začínají již zavedením a pokračují po celou dobu umístění katétru v těle dětského pacienta. Je tedy pro ošetřující osoby nezbytné znát správný způsob ošetření a všechna rizika (4).

V současné době je věnována zvýšená pozornost kvalitě a bezpečí poskytované zdravotní péče jak ze strany zdravotnické veřejnosti, tak i ze strany Ministerstva zdravotnictví České republiky. Ve světě je známo více než čtyřicet metod, které se zabývají vyhodnocováním potencionálních rizik (5). Pro vyhledání a hodnocení rizik bylo využito prospektivní analýzy FMEA (Failure Mode and Effect Analysis), jejíž prioritou je prevence možných pochybení.